

PRAKTIJK ANNO NU
MONDZORG

HARTELIJK WELKOM

Een samenwerking van

knmt **waar?** **MO** MedischOndernemen
Succesvol ondernemen en samenwerken in de eerste lijn

 #Mondzorgannonu

 't Hart_Gast

PRAKTIJK ANNO NU
MONDZORG

SHARED DECISION MAKING, DE NIEUWE WGBO-EIS

Agatha Hielkema, sr. Jurist Gezondheidsrecht
VvAA Juridisch Advies en Rechtsbijstand
14 december 2019

Een samenwerking van

knmt **vvaar** **MO** **MedischOndernemen**
Succesvol ondernemen en samenwerken in de eerste lijn

 #Mondzorgannonu

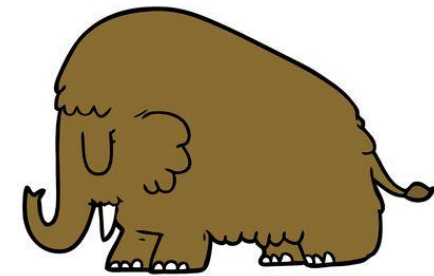
 't Hart_Gast

Is 'shared decision making' nieuw?

Er was toch al 'informed consent'?

Het kabinet heeft beoogd de positie van de patiënt te versterken.

Er zou 1 nieuwe mammoet wet komen: Wetsvoorstel cliëntenrechten zorg
Gestrand in de politiek, na kritiek van het veld en wetenschap
(concept 12 maart 2009, wetsvoorstel ingediend 7 juni 2010, ingetrokken 8 februari 2013)

Wat wel? Splitsing in:

- Klachten & kwaliteit (Wkkgz 2016-2017)
- Goed bestuur en medezeggenschap (Wmcz 2018, Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
- Aanpassing wet BIG (2019)
- **Aanpassing WGBO (Boek 7 titel 5 B.W.** 4 juni 2019 aanvaard door Eerste Kamer, in werking 1-1-2020)
- Toelating zorginstellingen (Wijziging WTZi en komst Wet toetreding zorgaanbieders)

Is 'shared decision making' nieuw?

Er was toch al 'informed consent'?

BW:

overeenkomst = wilsovereenstemming

WGBO : geregeld in boek 7 BW

Informed consent = wilsovereenstemming:

kern van de behandelingsovereenkomst

HOEZO COMPROMIS

HEB IK HET MIS DAN

POSTBUS 1045 6801 BA ARNHEM

Wat denkt u?

Loesje

Het 'oude' informed consent

Voorstel doen voor het beleid en daarvoor toestemming vragen

Artikel 448 en 450 boek 7 Burgerlijk Wetboek

Informatie geven...

De hulpverlener licht de patiënt op duidelijke wijze, en desgevraagd schriftelijk in ... (artikel 448 boek 7 BW)

... toestemming krijgen

Voor verrichtingen ter uitvoering van een behandelingsovereenkomst is de toestemming van de patiënt vereist (artikel 450 boek 7 BW)

Shared decision making

Wat verandert er precies? Wat is nieuw?

“Licht de patiënt op duidelijke wijze in, die past bij zijn **bevattingsvermogen**, en **overleg tijdig** met de patiënt

over hetgeen de patiënt redelijkerwijze dient te weten ten aanzien van:

- a. de aard en het doel van het **voorgenomen** onderzoek of de **voorgestelde** behandeling;
- b. de te verwachten gevolgen en risico's daarvan voor de gezondheid van de patiënt bij het voorgenomen onderzoek, de voorgestelde behandeling, uit te voeren verrichtingen **en bij niet behandeling**;
- c. andere methoden van onderzoek of behandeling **al dan niet uitgevoerd door andere hulpverleners**;
- d. de staat van en de vooruitzichten met betrekking tot diens gezondheid voor wat betreft het terrein van **de mogelijke methoden van onderzoek of behandelingen**.
- e. **de termijn waarop** de mogelijke methoden van onderzoek of behandelingen kunnen worden uitgevoerd en **de verwachte tijdsduur** ervan.

De hulpverlener stelt zich tijdens het overleg op de hoogte van de situatie en behoeften van de patiënt, nodigt de patiënt uit om vragen te stellen en verstrekt desgevraagd schriftelijk of **elektronisch informatie**”

Het 'oude' informed consent

Voorstel doen voor het beleid en daarvoor toestemming vragen

Artikel 448 en 450 boek 7 Burgerlijk Wetboek

Informatie geven...

De hulpverlener licht de patiënt op duidelijke wijze en desgevraagd schriftelijk in, **passend bij zijn bevattingsvermogen** en **pleegt tijdig overleg** ... (artikel 448 boek 7 BW)

... toestemming krijgen

Voor verrichtingen ter uitvoering van een behandelingsovereenkomst is de toestemming van de patiënt **vereist** (artikel 450 boek 7 BW)

Het 'nieuwe' informed consent

Meer inlichtingen verstrekken en patiënt de keuze laten

Nog steeds: artikel 450 boek 7 BW

Nieuwe model stelt **meer specifieke eisen**;

- behandeling moet voorzien in **reële behoefte** van deze patiënt
- mogelijkheid **andere hulpverleners**
- mogelijkheid **andere methoden**
- op welke **termijn** kan behandeling plaatsvinden
- Wat gebeurt er als patiënt **niets doet** of **niet kiest**?

Doel: versterking van de positie door het **dialog model**

Shared decision making = relatiemodel = patiënt als **gesprekspartner**

Wederzijds vertrouwen **therapietrouw**

Shared Decision making

Vooral een langere checklist en meer registreren?

1. Hulpvraag vaststellen
2. Mogelijke oplossingen of behandeling
3. Schriftelijke of elektronische informatie
4. Informatie op verzoek
5. Alles begrepen? Vragen?
6. Gezamenlijke besluitvorming en toestemming

Ad 1 Hulpvraag vaststellen

Initiële hulpvraag van patiënt of meer?

- Welke situatie geeft aanleiding tot behandeling
- Wat is de initiële hulpvraag van patiënt?
- Is er een bestaand zorgplan, en wat is daarin de hulpvraag?
- Zijn er 'spontane' bevindingen waarvoor mondzorg nodig is?

Ad 2 Mogelijke oplossingen of behandeling

Welke scenario's zijn er?

- Hoe verhoudt de hulpvraag zich tot het bestaande zorgplan
- Welke bijdrage levert de behandeling aan het zorgdoel
- Welke zelfzorg bijdrage van patiënt is nodig om het resultaat van het voorgestelde behandelplan duurzaam te bereiken
- voor- en nadelen van het voorstel ten opzichte van mogelijke relevante alternatieven
- Risico's
- Te verwachten verloop van ziektebeeld of behandeling
- Te verwachten beloop als patiënt niets doet

Ad 2 Mogelijke oplossingen of behandeling

Casus (1) : te verwachten beloop als patiënt niets doet

EXAMPLE

18-12 patiënte meldt zich vanwege terugtrekkend tandvlees in het ondergebit. Paradontoloog constateert verdiepte ruimtes tussen de tanden en het tandvlees en ontstoken tandvlees. Voorstel: uitgebreider consult; kostenbegroting voor onderzoek en informatieboekje Paradontitis.

3-1 tel contact, 19-2 akkoord met uitgebreid consult

12-3: uitgebreide uitleg, behandelvoorstel: ergere schade aan het gebit te voorkomen. Kosten uitgebreid consult € 356,24. Vervolg kostenbegroting behandeling + kopie röntgenonderzoek mee met patiënt

Volgt: veelvuldig overleg over de kosten van de behandeling en de vergoeding daarvan.

3-5: echtgenoot patiënt belt akkoord met aanvang behandeling. Kosten 'uitsmeren' over 2018 – 2019.

Ad 2 Mogelijke oplossingen of behandeling

Casus (2) : te verwachten beloop als patiënt niets doet

EXAMPLE

3-5: echtgenoot patiënt belt akkoord met aanvang behandeling. Kosten 'uitsmeren' over 2018 – 2019.

Paradontoloog heeft toen benadrukt dat zij medisch zorgverlener is en het niet in het belang van uw cliënte was om met een behandeling te starten, om er direct weer mee te stoppen zodra het geld op was, en weer op te starten zodra er weer geld vanuit de verzekering zou komen.

3-7: patiënt cancelt alle geplande afspraken. Patiënte stelt: hulpvraag was alleen teruggetrokken tandvlees, niet behandeling paradontitis. Verzoek: € 356,24 terug betalen.

Ad 2 Mogelijke oplossingen of behandeling

Casus (3) : te verwachten beloop als patiënt niets doet

EXAMPLE

Verzoek patiënt: € 356,24 terug betalen.

Wat vindt de paradontoloog?

- zorgvuldig te werk gegaan en patiënte van meer dan voldoende informatie voorzien om een zorgvuldige keuze te kunnen maken
- Bij de beoordeling van de mond bleek dat de initiële hulpvraag van patiënte niet correct was; paradontoloog heeft vastgesteld dat patiënte parodontitis had en derhalve behandeling nodig had, waar zo snel mogelijk mee diende te worden gestart om ergere schade te voorkomen.
- Het zou juist in strijd met goed hulpverlenerschap zijn om na beoordeling van de mond enkel van de initiële hulpvraag uit te gaan, omdat patiënte daarmee juist meer gebitsschade zou oplopen.
- Paradontoloog zal derhalve niet overgaan tot terugstorten van het bedrag à € 356,24.

Ad 3 Schriftelijke of elektronische informatie

Ad 4 schriftelijke informatie op verzoek

- Tarieven en kwaliteitstoetsing
- Begroting \geq € 250,- of als patiënt vraagt om een begroting
- Basisverzekering
- Verwijzingen
- Ervaringen andere patiënten
- Elektronische informatie : ervaringen?

Ad 5 Alles begrepen? vragen?

“...die past bij zijn bevattingsvermogen...”

Patiënt \geq 16 jaar beslist zelfstandig

- Contactpersoon
- Aanwezigheid familie of partner

Is de patiënt wilsbekwaam?

“In staat tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake”

Ad 6 Gezamenlijke besluitvorming en toestemming

Intrekken toestemming mag op ieder moment, maar wat zijn de consequenties voor:

- gemaakte kosten?
- te verwachten kosten?
- levensduur tijdelijke of noodmiddelen?
- mondgezondheid van de patiënt?

Ad 6 Gezamenlijke besluitvorming en toestemming

Behandeling van minderjarigen

Tandartskosten tot 18 jaar (2020)

De meeste tandartskosten voor kinderen tot 18 jaar worden vergoed door de basisverzekering. Ook is het eigen risico hierop niet van toepassing.

Boek 1 titel 17 BW
levensonderhoud

Kinderen < 12 jaar

- Toestemming beide met gezag belaste ouders

Kinderen $12 \geq 16$ jaar

- Toestemming van kind en beide met gezag belaste ouders

Gezamenlijk ouderlijk gezag is een opdracht om samen te werken

Take home:

Shared Decision making is een continue proces

Blijf goede zorg aanbieden, ook als de patiënt afhaakt

Blijf goede zorg aanbieden, juist als de patiënt afhaakt

Aan verstandige beslissingen, gaat verstandig advies voor

Aan onverstandige beslissingen, gaat verstandig advies vooraf

PRAKTIJK ANNO NU
MONDZORG

VvAA juridische helpdesk: 030 – 247 49 99
ma t/m vrij 8.00 -17.30 uur

www.mondzorgpraktijkannonu.nl